

## A KÉTHELY ÉS VIDÉKE TAKARÉKSZÖVETKEZET 2008. ÉVI ÜZLETI ÉVRŐL SZÓLÓ NYILVÁNOSSÁGRA HOZATALI KÖVETELMÉNYÉNEK TELJESÍTÉSE

### I. A kockázatkezelési elvek, módszerek:

A Kéthely és Vidéke Takarékszövetkezet (továbbiakban: Takarékszövetkezet) kockázatkezelési elveit, módszereit szabályzatokra építi, ezek a belső szabályzatok meghatározzák egyrészt a kockázat típusokat, a kockázatvállalások feltételeit, azok utógondozási feladatait, ellenőrzési tematikáját. Kockázatkezelési Szabályzata szabályozza a Takarékszövetkezet egységes kockázatkezelési tevékenységét, az ahhoz kapcsolódó feladatköröket, döntési hatásköröket, valamint a kockázatkezelés ellenőrzésére vonatkozó követelményeket. Útmutatást ad a kötelezettségvállalások megalapozottságának, áttekinthetőségének vizsgálatára, segítséget nyújt a Takarékszövetkezet ügyfeleinek hitelképessége, az ügyletek finanszírozhatóságának meghatározásához, szabályozza a hitelezési és a vele egy tekintet alá eső tevékenységek folyamatát, módszerét.

A Takarékszövetkezet mindenkor úgy alakítja kockázatvállalását, kockázatkezelési és a belső tőke megfelelés értékelési folyamatát, hogy az ne veszélyeztesse a biztonságos működését.

A kockázatvállalási politika összefoglalja a kockázatvállalási és kockázatkezelési elveket és szabályokat, melyeket a takarékszövetkezet vezetése elvár.

### Kockázatvállalási alapelvek

1. A számítások alapján meghatározott belő tőkeszükségletnek mindig megfelelő tőketöbbletet kell biztosítania a szabályozás által meghatározott minimális tőkekövetelmény felett. *(Biztonságos működés elve)*
2. A kockázatkezelési módszerekért, a kockázatok mértékének behatárolásáért. Figyelésért és jelentésért felelős személyek nem végezhetnek olyan tevékenységet, amelyek az érintett kockázatokat hordozó üzleti tevékenységgel vagy azt támogató tevékenységekkel összefüggenek. *(Összeférhetetlenség elve)*
3. A Takarékszövetkezet kockázatokat csak a belső szabályokban meghatározott keretek között és mértékig vállal. *(Óvatosság elve)*
4. A Takarékszövetkezet minden lényeges kockázatát azonosítja, méri, figyeli és jelentést készít róluk. A számszerűsíthető kockázatokat limitekkel és a szükséges belső kontrollokkal kezeli, a nem-számszerűsíthető kockázatoknál kontrollokat alkalmaz és a kockázatok alakulásáról rendszeres jelentést készít. *(Lényeges kockázatok kezelésének elve)*
5. A kockázatkezelési módszereknek és kontrolloknak, és a kockázatkezelés költségeinek arányban kell állni a kockázat mértékével, bonyolultságával. *(Költség-haszon elve)*

6. A Takarékszövetkezet kockázatvállalását olyan üzleti tevékenységre összpontosítja, amelynél a szaktudás és technikai feltételek rendelkezésre állnak ahhoz, hogy a kockázat megítélése, mérése optimális legyen.
7. A Takarékszövetkezet kockázatokat a belső szabályokban meghatározott keretek között és mértékig vállal.

A Takarékszövetkezet kockázati stratégiája a belső tőkeellátottság biztosítására irányul, az üzleti stratégiával összhangban bemutatja a kockázatokkal kapcsolatos általános irányvonalát.

A kockázati stratégia tartalmazza a hitelintézet kockázatokhoz és kockázatkezeléshez való viszonyát, és az alábbi témakörökre terjed ki:

- 1.) Kockázatvállalási politika
- 2.) Kockázati étvágy, kockázatvállalási hajlandóság
- 3.) Kockázati szerkezet
- 4.) Kockázatkezelés szervezete

### **1.) Kockázatvállalási politika**

A Takarékszövetkezet által alkalmazott belső szabályzatai tartalmazzák a kockázatvállalási és kockázatkezelési elveket, és mindazokat az előírásokat, kockázatkezelési célokat, amelyeknek az egységes alkalmazását a vezetés az egész intézményen belül elvárja.

Ezek az elvek a következők:

- a prudens kockázatvállalás elve,
- az elfogadott legjobb piaci gyakorlat alkalmazásának elve,
- az összeférhetlenség kezelésére és elkerülésére kialakított elv, valamint
- az új tevékenységek, üzletágak, termékek indításakor kockázatkezelési szempontjainak figyelembe vétele.

### **2.) Kockázati étvágy, kockázatvállalási hajlandóság**

A Takarékszövetkezet kockázati étvágya, kockázatvállalási hajlandósága azt mutatja, hogy

- milyen típusú és milyen mértékű kockázatot képes felvállalni,
- a felvállalt kockázatból milyen mértékű megtérülés várható,
- rendelkezik-e valamely területen komparatív előnnyel, továbbá
- milyen módon ellenőrzi és jelenti a kockázatokat.

A Takarékszövetkezet nem folytat számára jogszabály által tiltott tevékenységet.

### **3.) Kockázati szerkezet**

A kockázati szerkezet alakulása arra ad választ, hogy a korábbi állapotokhoz képest milyen változások figyelhetők meg a kockázati profilban, és ezt hogyan kezeli a Takarékszövetkezet, belsőleg azonosíthatók-e újabb kockázattípusok, és szükséges-e utánuk pótlólagos tőke képzése. A kockázati szerkezetet a Takarékszövetkezet a tárgyévre, a tárgyévet megelőző időszakra, a jövőre vonatkozóan pedig a stratégiai tervével azonos időszakra dolgozza ki.

A szabályozási tőkekövetelmény méréséhez alkalmazott, a szabályozás szerint választható módszerek:

- *Hitelezési kockázat – sztenderd módszer*
- *Hitelkockázat mérséklés – pénzügyi biztosítékoknál: egyszerű módszer, garanciák, készfizető kezessége setében sztenderd módszer*
- *Partnerkockázati kitettségek: eredeti kockázat módszere*
- *Devizaárfolyam kockázat – sztenderd módszer*
- *Működési kockázat – alapmutató módszer*

#### **4.) Kockázatkezelési szervezet**

A Takarékszövetkezet kockázatkezelési tevékenységét az ügyvezetés szakmai irányítása mellett a kirendeltségek szervezeti keretei között végzi.

A kirendeltségek az ügyfelekkel történő kapcsolattartás, szolgáltatás nyújtás és ügyletkezelés alapvető szervezeti helyei.

A központ döntően a Takarékszövetkezet kiemelt partnerkörének ügyleteit kezeli, valamint konzorciális hitelezési tevékenységet végez.

Döntési szintek a kockázatvállalásokra vonatkozóan:

- Kirendeltség vezetők
- Ügyvezetés
- Cenzúra Bizottság
- Igazgatóság

Kockázatkezelő 1 fő, aki döntéselőkészítés fázisában kockázatelemzést végez az adott ügyletekre vonatkozóan.

Központi számviteli részlege az informatika rendszer segítségével tesz eleget jelentési kötelezettségeknek. A belső ellenőr feladata minden kockázatvállalásra, kezelésre vonatkozó feladat ellenőrzése.

A kockázati stratégiát a Takarékszövetkezet ügyvezetése készíti el, és az Igazgatóság hagyja jóvá. A kockázati stratégiában foglaltak évente egyszer felülvizsgálatra kerülnek.

A tőkemegfelelés elengedhetetlen része a kockázatok mérése és a kockázatokra elkülönített tőkének a tényleges kockázatokkal történő összevetése. A Takarékszövetkezet rendszeresen elvégzi a kockázatokhoz tartozó tőkekövetelmény meghatározását, illetve annak áttekintését, hogy a kimutatott tőkekövetelmény folyamatosan rendelkezésre áll-e.

A Takarékszövetkezet kockázatmérséklésre és hitelkockázati fedezetek alkalmazására vonatkozó szabályzatai tartalmazzák az ügyfélminősítésre vonatkozó eljárási rendeket, módszereket, gyakoriságot, a hitelezési szabályzat tartalmazza az egyes hitelügyletekre vonatkozó főbb előírásokat, feltételeket, a hitelezési tevékenység folyamatának betartására vonatkozó szabályokat.

A fedezetértékelési szabályzat előírja a kockázatvállalások mögé elfogadható fedezetek körét, minőségét, elfogadhatóságuk mértékét (hitelfedezeti értékeket).

Kitér a fedezetek minősítésére, újraértékelési szabályaira, a fedezetek érvényesíthetőségének lehetőségeire.

A Takarékszövetkezet havonta végez ügyletminősítést, mely a kockázatvállalások valós ellenőrzésére illetve minőségének figyelemmel kísérésére szolgál. A megképzett értékvesztés a várható veszteségek ellensúlyozására szolgál.

A Takarékszövetkezet azzal is törekszik a kockázatmérséklésre, hogy a hitelezési tevékenysége keretében a kockázatvállalással járó ügyletek engedélyezésekor a követelését fedezetekkel kell biztosítani.

A hitelbiztosítéki szerződésnek jogilag érvényesnek és bírósági úton végrehajthatónak/kikényszeríthetőnek kell lenniük.

A Takarékszövetkezetnél az ügylet fennállása alatt a folyamatos utógondozás végzése kötelező, amelynek keretében többek között a biztosítékok meglétét, állagát is rendszeres időközönként – esetenként helyszínen is – ellenőrizni kell.

A felülvizsgálatkor az ellenőrzésnek ki kell térnie arra is, hogy a biztosíték állaga, értéke, forgalmazhatósága vagy jogi státusa nem sérült-e a Takarékszövetkezet hátrányára.

Az adós pozíciójának romlása esetén, illetve fedezet értékének elvonásának vagy csökkenésének megállapításakor azonnal intézkedni kell.

### ***Lényeges kockázatok és a kapcsolódó tőkeszükséglet meghatározása***

A Takarékszövetkezet lényegesnek minősít minden olyan kockázati típust, amelyre az alábbi feltételek valamelyike teljesül:

- A. a szabályozás szerint a Takarékszövetkezetnek a kockázat fedezetére a minimális tőkekövetelmény számításánál szavatoló tőkével kell rendelkeznie;
- B. amelyből származó potenciális veszteség mértéke – Takarékszövetkezet vezetőségének szubjektív értékelése szerint – meghaladhatja a szavatoló tőke 10 %-át,
- C. a PSZÁF a kisintézmények szempontjából általában lényegesnek tartja:

A Takarékszövetkezet a lényegesnek minősített kockázatait az alábbiak szerint csoportosítja:

- az 1. pillér alatti kockázatok, amelyekre a szabályozás meghatározza a minimális tőkekövetelmény számításának lehetséges módjait;
- az 1. pillér alatt nem kezelt kockázatok, amelyek számszerűsíthetők, illetve mutatószámokkal mérhetők, ezért limitekkel kezelhetők. Ide tartoznak a koncentrációs kockázatok, a nem-kereskedési könyvi kamatkockázatok, és a likviditási kockázat;
- az 1. pillér alatt nem kezelt kockázatok, amelyek nem-számszerűsíthetők, csak minőségi ismérvekkel becsülhetők, ezért limitekkel nem, hanem csak egyéb kontrollokkal ellenőrizhetők;
- a Felügyelet által kiadott, jelenleg a SREP Kézikönyv 1. számú mellékletében felsorolt, különösen kockázatosnak tekintett portfóliók és termékek, úgymint a Jen alapú hitelezés, hitelezési feltételek fellazulása lakossági szegmensben, gépjármű finanszírozás, hitelnyújtás Magyarországnál alacsonyabb szuverén hitelminősítésű országban rezidens adós számára, országhatáron átnyúló szolgáltatások, illetve fióknyitás külföldön, pénzügyi vállalkozás tevékenységét refinanszírozó hitel, valamint faktoring állományok kockázatai. Ezek a hitelezési kockázat kezelésén belül követendő nyomon. A Kéthely és Vidéke Takarékszövetkezet a kockázatos portfóliók közt szereplő

tevékenységek közül 2008. évben egyiket sem végezte, így ezek után tőkeszükséglet nem keletkezett.

## II. Szavatoló tőkével kapcsolatos információk

Az alapvető tőke összege 437,375 millió Ft, a járulékos tőke összege 182,854 millió Ft., kiegészítő tőke elem nincs.

Az alapvető tőke pozitív összetevői:	444,658 millió Ft.
negatív összetevői:	7,283 millió Ft.
A járulékos tőke pozitív összetevői:	182,854 millió Ft.
negatív összetevő:	nincs.

A Hpt. 5.sz. melléklet 13. pontja szerinti korlátozások figyelembevételével meghatározott alapvető és járulékos tőke összege: 670,229 millió Ft., a Hpt. 5.sz. melléklet 14. pontjának c. alpontjában meghatározott levonandó értéke: 0 Ft.

A Hpt. 5.sz. melléklet 17. pontja szerinti érték: 620,229 millió Ft.

## III. A Kéthely és Vidéke Takarékszövetkezet tőkemegfelelése

*Belső tőkekövetelmény számítási eljárás:*

A belső tőkekövetelmény számítás egy olyan eljárás, amely biztosítja azt, hogy mind az irányítási, mind a felügyelői funkciót ellátó vezető testületek

- megfelelően azonosítják, mérik, összesítik az intézmény kockázatait,
- az intézmény kockázati profiljának megfelelő tőkét tart,
- megfelelő kockázatkezelési rendszert működtet és azt folyamatosan fejleszti.

A Takarékszövetkezet elvégezte belső tőkekövetelmény számítását. A kockázatok fedezésére 416,364 millió Ft tőkeszükségletet határozott meg.

A hitelezési kockázatra tekintettel képzett tőkeszükséglet meghatározása az alábbi koncepció szerint történik:

- $tőkeszükséglet = kockázattal\ súlyozott\ kitétség\ 8\%-a$

A Takarékszövetkezet a hitelezési kockázat tőkekövetelményének meghatározását a sztenderd módszerrel végzi.

A kockázattal súlyozott kitétség érték a szavatoló tőkéből le nem vont kitétség - a külön jogszabályban meghatározott - kockázati súllyal szorzott értéke.

A sztenderd módszer alkalmazása esetén a kockázattal súlyozott kitettség érték meghatározásakor minden kitettséget be kell sorolni a következő kitettségi osztályok valamelyikébe:

- központi kormánnyal vagy központi bankkal szembeni kitettség,
- regionális kormánnyal vagy helyi önkormányzattal szembeni kitettség,
- közszektorbeli intézménnyel szembeni kitettség,
- multilaterális fejlesztési bankkal szembeni kitettség,
- nemzetközi szervezettel szembeni kitettség,
- hitelintézettel és befektetési vállalkozással szembeni kitettség,
- vállalkozással szembeni kitettség,
- lakossággal szembeni kitettség,
- ingatlannal fedezett kitettség,
- késedelmes tétel,
- fedezett kötvény formájában fennálló kitettség,
- értékpapírosítási pozíció,
- kollektív befektetési értékpapírban fennálló kitettség, vagy
- egyéb tétel.

A felsorolt kitettségi osztályokba besorolt kitettséghez a hitelezési kockázat kezeléséről és tőkekövetelményéről szóló 196/2007. (VII.30.) Korm. Rendeletben meghatározott kockázati súlyt kell alkalmazni.

**A kitettség sztenderd módszer szerint számított értéke:**

- eszköz esetén annak könyv szerinti értéke,
- kitettségnek minősülő mérlegen kívüli kötelezettségvállalás esetén a nyilvántartás szerinti értékének egyedileg megképzett kockázati céltartalékkal csökkentett összegének a külön jogszabályban meghatározott ügyletkockázati súllyal megszorított értéke,
- származtatott ügylet esetén a külön jogszabályban meghatározott módszerek valamelyike szerinti számított érték, vagy
- repőügylet, értékpapír- vagy árukölcsönzési ügylet esetén a külön jogszabályban meghatározott módszerek valamelyike szerinti számított érték.

**Tőkekövetelmény kitettségi osztályonként**

Adatok: M Ft

SA módszer tőkekövetelménye kitettségi osztályok szerint	359,264
Központi kormányok és központi bankok	0
Regionális kormányok, vagy helyi önkormányzatok	3,617
Közszektorbeli intézmények	0
Multilaterális Intézmények	-
Nemzetközi szervezetek	-
Hitelintézetek és befektetési vállalkozások	87,258
Vállalkozások	111,296
Lakosság	85,766
Ingatlannal fedezett követelés	37,479
Késedelmes tételek	2,692
Fedezett kötvények	-
Kollektív befektetési értékpapírok	-
Egyéb tételek	31,156

## Hitelezési és felhígulási kockázat

Késedelmes tétel a kilencven napot meghaladóan, lényeges törlesztési késedelembe esett tétel.

Az ügyfélnek a Takarékszövetkezettel szembeni kilencven napon vagy három hónapon keresztül folyamatosan fennálló olyan késedelmes fizetési kötelezettsége minősül lényegesnek, amelynek összege meghaladja

a) lakossággal szembeni kitettség esetén:

1. a késedelembe esés időpontjában érvényes legkisebb összegű havi minimálibért, vagy

2. az ügyfél szerződés szerinti összes kötelezettségének kettő százalékát vagy az egy havi törlesztő részletet, és

b) az a) pontban meghatározott kitettségi osztályba tartozó kitettségen kívül bármely más kitettségi osztályba tartozó kitettség esetén

1. a kettőszázötvenezer forintot, vagy

2. az ügyfél szerződés szerinti összes kötelezettségének kettő százalékát.

A kilencven napot meghaladóan késedelembe esett, lakóingatlanon alapított jelzálogjoggal fedezett eredetileg 35%-os kockázati súlyozású kitettségek az elszámolt értékvesztés és kockázati céltartalék értékével csökkentett részéhez 50%-os kockázati súly alkalmazható, ha az elszámolt értékvesztés és kockázati céltartalék értéke legalább a kitettség értékvesztés elszámolása és kockázati céltartalék képzése előtti bruttó értékének 20%-a, Egyébként 100%-os kockázati súlyt kell rendelni.

A kilencven napot meghaladóan késedelembe esett, és lakóingatlanok nem minősülő ingatlanon alapított jelzálogjoggal fedezett, eredetileg 50%-os kockázati súlyozású kitettségek az elszámolt értékvesztéssel és céltartalékkal csökkentett értékéhez 100%-os kockázati súlyt kell rendelni.

A késedelmes tétel fedezettel ellátott részének meghatározása esetében elismert hitelezési kockázatmérséklő tétel vehető figyelembe.

Ha a késedelmes tétel nem elismert, de a PSZÁF által a hitelkockázat-mérséklésre vonatkozóan meghatározottak szerint megfelelőnek tekintett, hitelkockázat-mérséklő tétellel teljesen fedezett, valamint az elszámolt értékvesztés és kockázati céltartalék értéke legalább az értékvesztés elszámolása és kockázati céltartalék képzése előtti bruttó értéknek a 15%-a, akkor 100%-os kockázati súlyt kell alkalmazni.

## Hitelminőség-romlás mérése

A hitelezési kockázat esetében a stressz teszt vizsgálat arra irányul, hogy egy éves időhorizonton a hitelportfólió minősége egy nagymértékű válság esetén miképp változik, és ennek következtében

- miként nő az értékvesztés és céltartalék képzés, és
- miként emelkedik a késedelmes követelések mögötti tőkeszükséglet.

*A stressz teszt által mért tőkeszükségletet a két tényező eredményének összege adja.*

A hitelezési kockázat számításokat a PSZÁF-nak az új tőkemegfelelési követelményekre vonatkozó adatszolgáltatási táblázatai alapján kell számítani több lépésben. A stressz tesztben szerepeltetni kell minden olyan kitettségi osztályt, amelyben a Takarékszövetkezet nettó összkitettsége meghaladja az 5%-ot.

*A számításra vonatkozó általános szabályok:*

### **1.Mérlegen kívüli tételek lehívása**

A mérlegen kívüli kötelezettségvállalások összegét csökkenteni kell, és a mérlegen belüliekét ugyanezzel az összeggel meg kell növelni, feltételezve a megnyitott hitelkeretek lehívását, illetve garanciák beváltását.

### **2.Ingatlan fedezetek romlása**

Az ingatlannal fedezett kitettségek közül a fedezetek elfogadhatóságának romlása miatt át kell sorolni az ingatlannal fedezett kitettségek munkalapján belül a fedezetlen állományba a lakossági, illetve vállalkozói kitettségek közé, attól függően, hogy a kitettség fedezet nélkül melyik kitettségi osztályba tartozna.

### **3.Késedelmes tételek növekedése**

A vállalkozói, a lakossági, az ingatlannal fedezett kitettségi osztályban lévő tételek, valamint az önkormányzati és a 100%-os közszektorbeli intézményekkel szembeni kitettségeket külön-külön át kell sorolni a késedelmes tételek közé.

### **4. Késedelmes tételek közé átsorolt állományok - értékvesztés hányadok - kockázati súlyozás**

Az átsorolt ingatlannal fedezett kitettségeknél meg kell határozni az átsorolt tételek értékvesztés hányadát 20%-nál nagyobb értékvesztést feltételezve

- 50%-os súlyozást rendelve a lakóingatlannal fedezett kitettség részekhez
- 100%-os súlyozást rendelve az egyéb ingatlannal fedezett kitettségekhez.

Az átsorolt állományokból a feltételezett értékvesztés hányad alapján meg kell határozni a 100%-os és a 150%-os kockázati súlyozás alá eső állományokat az alábbi tételeknél

- önkormányzatokkal szembeni kitettségek közül átsorolt tételek
- közszektorbeli intézményekkel szembeni kitettségek közül átsorolt tételek
- vállalkozói kitettségek közül átsorolt tételek
- lakossági kitettségek közül átsorolt tételek

### **5. Hitelintézetekkel szembeni kitettségek**

- A magyar hitelintézetekkel szembeni kitettségeknél a stressz teszt során - az ország minőségének romlásán kívül - más hatással nem kell számolni.
- A más országokban bejegyzett hitelintézetekkel szembeni kitettségek esetében (ha lényeges a kitettség) az állománynak a mellékletben meghatározott részét át kell sorolni a késedelmes tételek közé a 100%-os kockázati súlyozási kategóriába, megfelelő értékvesztés elszámolását feltételezve .

## A késedelemnek és hitel-minőségromlásnak a szabályzatokban való megközelítése

### 1, Ügyfél,- és partnerminősítés:

Az ügyfél fizetési késedelme az ügyfél adósminősítésében, majd az adósminősítés felülvizsgálata során is jelentős szerepet játszik. Oly mértékű hitelkésedelem, amely kétes vagy rossz kintlévőség minősítési kategóriát keletkeztet, már a legkedvezőtlenebb ügyfél-minősítési kategóriát vonja maga után. Az újratárgyalt, prolongált hitel kizárhatja a legkedvezőbb ügyfél-minősítési kategóriába sorolást. Mivel az adósminősítés befolyásolja az egyedi minősítésnél a várható veszteség összegét, ezért közvetetten a fizetési késedelem összefügg a hitelminőség romlással.

### 2, Fedezetértékelés:

A kintlévőség fizetési késedelme kizárólag nagyon szélsőséges esetben hat a biztosíték fedezetértékére. Amennyiben, a Takarékszövetkezet a hátralékos hitelnél, megkísérel a biztosíték mobilizálását, érvényesítését és az - általános esetben bármely ok miatt - nem történik meg, akkor a Takarékszövetkezet az ügyfél egyedi minősítésénél az adott fedezet értékét várható veszteségcsökkentő tételként már nem veheti figyelembe. Ezen az úton a fizetési késedelem közvetetten összefügg a hitelminőség romlással.

### 3, Kintlévőségek minősítése:

Az értékvesztések elszámolása és visszairása, a céltartalékok képzése és felhasználása meghatározására az Eszközök-források értékelési szabályzatának sajátos értékelési előírásai, ezen belül az Ügyletminősítési és értékelési szabályzat, valamint az értékvesztés elszámolás és céltartalék-képzési szabályzat ad útmutatást a módosított 250/2000.(XII.24.) kormányrendeletben foglaltaknak megfelelően. A szabályzatban foglaltak alapján az informatikai háttér rendszer segítségével minősíti az egyes ügyleteket a Takarékszövetkezet. A minősítés egyszerűsített illetve egyedi formában, ¼ évente történt.

Egyszerűsített minősítés alá tartozott valamennyi 3 millió Ft. alatti ügylet. Az 5 minősítési kategóriába sorolás alapja a késedelmi napok száma. Az egyes kategóriákhoz fix %-os értékvesztés tartozik, mely alapján a meghatározott kategóriákba sorolt ügyletek mögé elszámolásra került az értékvesztés.

### Minősítési kategóriák a következők:

#### I. Problémamentes követelések

Azon egyszerűsített eljárás alá tartozó kintlévőségek minősíthetők, ahol az adós tőke és kamat fizetési vagy törlesztési késedelme

- vállalkozói hitelek esetében a 15 napot,
- lakossági hiteleknél a 30 napot nem haladja meg,

II. Külön figyelendő követelések

Azokat a kintlévőségeket és mérlegen kívüli tételeket, amelyek esetében az adós tőke és kamat fizetési vagy törlesztési késedelme

- vállalkozói hitelek esetében a 16-60 napig,
- lakossági hiteleknél a 31-60 napig terjed.

III. Átlag alatti minősítésű követelések

Azon követelések, amelyeknél a követelések fizetési vagy törlesztési késedelme 61-90 napig terjed.

IV. Kétes minősítésű követelések

Azon követelések, amelyeknél

- a követelések fizetési vagy törlesztési késedelme 91-365 napig terjed.

V. Rossz minősítésű követelések

Azok a kintlévőségeit, amelyek esetében a követelések fizetési vagy törlesztési késedelme a 365 napot meghaladja.

Az egyedi minősítésű ügyletekhez tartoznak a 3 millió Ft. feletti kockázatvállalások. Az ügyletek minősítésének alapja a várható veszteség fedezettel való korigálása. Ugyancsak 5 minősítési kategóriába voltak sorolhatók az ügyletek

Az egyedi minősítésű hiteleknél az adósminősítés és a hátralékos napok száma mellett a meghatározó értékvesztés képzési alap a fedezetek illetve a fedezettség alapján számított várható veszteség.

Az értékvesztés számítás alapja az ügylet tőke része. A felszabadítások alapja a megtérülés. Az értékvesztés illetve céltartalék-képzés valamint visszairás meghatározza a késedelmes ügyletek mögötti kockázati súlyokat, ezáltal a mögöttes tőkekövetelményt.

**A számviteli beszámítások utáni kitettség értékek hitelezési kockázat-mérséklés figyelembevétele előtti összege és a kitettség értékek átlagos értéke kitettségi osztályonként**

Adatok: M Ft

Központi kormányok és központi bankok	2 075,757
Regionális korm., vagy helyi önkormányzatok	76,367
Közszektorbeli intézmények	0,0
Multilaterális Intézmények	0,0
Nemzetközi szervezetek	0,0
Hitelintézetek és befektetési vállalkozások	2 535,465
Vállalkozások	1 575,315
Lakosság	1 543,043
Ingatlannal fedezett követelés	1 266,516
Késedelmes tételek	181,113
Fedezett kötvények	0,0
Kollektív befektetési értékpapírok	0,0
Egyéb tételek	503,333

## A kitettségek gazdasági ágazatbeli megoszlása

Adatok M Ft-ban

Ágazat	2008	
	összeg	megoszlás %
Mezőgazdaság	745,311	8,49
Halászat	5,095	0,06
Feldolgozó ipar	375,537	4,28
Építőipar	286,146	3,26
Kereskedelem	541,028	6,16
Szálláshely szolg, vendéglátás	208,756	2,37
Szállítás, fuvarozás, raktározás	71,173	0,81
Pénzügyi bizt. tevékenység	2.364,653	26,93
Ingatlanügyek	253,064	2,88
Közigazgatás, védelem	96,000	1,09
Oktatás	8,795	0,1
Egészségügyi szolg.	5,586	0,06
Egyéb közösségi személyi szolg.	19,182	0,22
Egyéb	3.801,743	43,29
Összesen	8.782,069	100,0

## Kitettségek hátralévő futamidő szerinti csoportosítása kitettségi osztályonként

Adatok M Ft-ban

Kitettségi osztály	Hátralévő futamidő		
	1 éven belül	1-5 év között	5 éven túli
Központi kormány	1.474,698	473,398	2,268
Reionális korm. helyi önkormányz.	75,956	-	-
Hitelintézet-befekt. váll.	2.407,805	4,273	-
Vállalkozások	345,014	313,141	866,571
Lakosság	221,811	538,440	728,760

## Késedelmes tétel kitettsége ágazati megoszlás szerint

Adatok M Ft-ban

Ágazat	Kitettség	Megoszlás
Mezőgazdaság, vadgazd.	-	-
Feldolgozó ipar	28,700	57,76
Kereskedelem, járműjav.	5,463	10,99
Pénzügyi tev.	-	-
Ing. Ügyletek, gazd.szolg.	-	-
Egyéb, ismeretlen ágazat	15,530	31,25

**Hitelminőség-romlást szenvedett kitétségek**

Adatok M Ft-ban

Ágazat	Kitétség	Megoszlás
Mezőgazd., vadgazd.	0,277	0,07
Feldolgozó ipar	42,560	11,68
Építőipar	13,354	3,67
Kereskedelem, járműjav.	20,753	5,70
Szálláshely szolg., vendéglátás	7,308	2,01
Pénzügyi tev.	0,182	0,05
Ingatlanügylet, gazd. szolg.	100,861	27,69
Egyéb közösségi személyi szolg.	3,564	0,98
Egyéb, ismeretlen ág.	175,419	48,15

**Késedelmes tételre elszámolt és visszaírt értékvesztés ill. képzett és felhasznált céltartalék**

Adatok M Ft-ban

Ágazat	Értékvesztés 2008.				Céltartalék 2008.			
	Nyitó	Képzés	Visszaírás	Záró	Nyitó	Képzés	Felhaszn.	Záró
Mg-i,vadg.	6,782	-	-	6,782	-	-	-	-
Feldolg.ipar	-	31,834	-	31,834	-	-	-	-
Ép.ipar	1,574	9,199	1,543	9,230	-	0,725	0,725	-
Keresk. Járműip.	9,839	1,600	844	10,595	-	-	-	-
Pügyi.tev.	16,849	-	-	16,849	-	-	-	-
Ing.ügyl., gazd.szolg.	26,116	0,126	0,042	26,199	-	-	-	-
Egyéb ism.ág.	20,976	18,048	5,003	34,021	-	-	-	-

**Hitelromlást szenvedett kitettségek értékvesztés elszámolása, visszairása, céltartalék képzés és felhasználása, nyitó illetve záró egyenlegek ágazatonként**

Adatok M Ft-ban

Ágazat	Értékvesztés 2008				Céltartalék 2008.			
	Nyitó	Képzés	Visszairás	Záró	Nyitó	Képzés	Felhaszn.	Záró
Mezőg. vad, erdőgazd.	6,794	-	0,011	6,783	-	-	-	-
Feldolg.ipar	-	31,939	0,105	31,834	-	0,045	0,045	-
Építőip.	3,194	20,185	4,698	18,681	-	0,725	0,725	-
Keresk., járműjav.	11,230	3,897	4,275	10,852	-	0,080	0,080	-
Szálláshely, vendégl.	0,036	1,260	1,228	0,068	-	-	-	-
Pénzü.tev.	17,050	-	0,197	16,853	-	-	-	-
Ing.ü.,gazd.	26,402	0,842	1,152	26,092	-	-	-	-
Egyéb közösségi szem.szolg.	0,462	-	0,462	-	-	-	-	-
Egyéb ism.ág.	43,879	29,757	33,851	39,785	0,61	0,0	0,502	0,108

**Hitelromlást szenvedett kitettségek összesített értékvesztés elszámolás-visszairás, céltartalékképzés és felhasználás, nyitó-záró egyenlege**

2008.

Adatok M Ft-ban

Értékvesztés				Céltartalék			
Nyitó	Képzés	Visszairás	Záró	Nyitó	Képzés	Felhaszn.	Záró
109,047	87,880	45,979	150,948	0,61	0,85	1,352	0,108

#### IV. Sztenderd módszer

A Kéthely és Vidéke Takarékszövetkezet a PSZÁF által elfogadott hitelminősítő szervezeteket fogadja el. A Takarékszövetkezet a hitelezési kockázat tőkekövetelményét a Hpt. 76/A.§ értelmében *sztenderd módszer szerint*, a hitelkockázat-mérséklés hatásának számítását a sztenderd módszer szerint, illetve a pénzügyi biztosítékok *egyszerű módszere* szerint számítja ki.

A sztenderd módszer alkalmazásánál a kockázattal súlyozott kitettség érték meghatározásához a Takarékszövetkezet minden kitettséget a Hkr.-ben meghatározott kitettségi osztályok valamelyikébe sorolja be.

A kitettség besorolásánál a Takarékszövetkezet figyelembe veszi a Hkr.-ben foglaltakat, a PSZÁF-nak szolgáltatandó adatokra vonatkozó PM rendelet előírásait, a PSZÁF-nak az adatszolgáltatással kapcsolatosan nyilvánosságra hozott útmutatásait, állásfoglalásait és egyéb iránymutatásait.

A központi kormánynak és a központi banknak van elismert külső minősítő szervezet általi hitelminősítése, ezért a központi kormánnyal és a központi bankkal szembeni kitettségnél a PSZÁF által a hitelminősítéshez hozzárendelt besorolás alapján az egyes besorolásokhoz a megadott kockázati súlyok alkalmazandóak. A további kitettségi osztályokhoz rendelt kockázati súlyok meghatározása ennek következménye.

## V. Hitelezési kockázat-mérséklés

A Kéthely és Vidéke Takarékszövetkezet a tőkekövetelmény mérséklésénél nem számol a nettósításból adódó hatásokkal.

### Biztosítékok értékelése

A Takarékszövetkezet által elfogadott fedezeteket fedezeti értékének számításának alapját

- az értékbecslésben, értékbizonyítványban meghatározott érték,
- a könyvszerinti érték,
- járművek esetében az EUROTAX katalógus összehasonlító árai
- képezik.

A Takarékszövetkezet az egyes fedezetszoportokat

- beszámíthatóság,
  - érvényesíthetősége,
  - értékállósága,
  - ellenőrizhetősége
- alapján alakította ki.

Az elfogadott fedezetek lehetnek:

- Likvid fedezetek
- Közraktárjeggyel biztosított fedezetek
- Ingatlanok
- Egyedileg beazonosítható, nevesített ingóságok
- Egyéb fedezetek
- Garanciák, készfizető kezességek.
- Árbevétel engedményezésével
- Támogatások/hazai és EU-s/engedményezésével

→ Az elfogadott fedezetek további csoportosítás szerint lehetnek:

- az előre rendelkezésre bocsátott pénzügyi biztosítékok:
  - a Takarékszövetkezetnél óvadékként elhelyezett készpénz, vagy betét,
  - a nem hitelnyújtó pénzintézetnél óvadékként vagy letétként elhelyezett készpénz, vagy betét,

- az életbiztosítási kötvény vagy szerződés, ha a hitelnyújtó hitelintézet javára az életbiztosítási kötvényből vagy szerződésből eredő követelésre zálogjogot alapítottak, valamint a
- az előre nem rendelkezésre bocsátott hitelkockázati fedezetek.

→ Garancia és készfizető kezesség

A Takarékszövetkezet nem fogadja el biztosítékként:

- a saját maga által kibocsátott, tagsági jogokat megtestesítő értékpapírt;
- a hitelintézeti csoporthoz, pénzügyi holdinghoz, illetve vegyes tevékenységű csoporthoz tartozó másik vállalkozás által kibocsátott, tagsági jogokat megtestesítő értékpapírt,
- a Takarékszövetkezet, vagy a hitelintézeti csoporthoz, pénzügyi holdinghoz, vegyes tevékenységű csoporthoz tartozó másik vállalkozás a Gazdasági társaságokról szóló törvényben meghatározott közvetlen irányítását biztosító befolyása alatt álló részvénytársaság részvényét,
- olyan gazdasági társaság üzlet részét vagy részvényét, amely az adósban befolyásoló részesedéssel rendelkezik, illetve amelyikben az adósnak befolyásoló részesedése van.

A Takarékszövetkezet a garanciát nyújtókat és kezességet vállalókat és azok hitelminősítési kategóriáját a következőkben teszi közzé:

1. Központi kormány és bank: BBB
2. Regionális kormány és helyi önkormányzat: BBB
3. Hitelintézet és befektetési vállalkozás: BBB
4. Hitelintézettel egyenértékű prudenciális szabályozásnak megfelelő pénzügyi vállalkozás: BBB

A Takarékszövetkezet hitelezési kockázat-mérséklésre a Garantiqa Hitelgarancia Zrt. és az Agrár - Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány által nyújtott garanciák Magyar Állam általi viszont-garanciáját, valamint az egyéb állami készfizető kezességvállalást fogadta el. A kitétségek összes értéke, amelyek esetében a Takarékszövetkezet készfizető kezességet, garanciát vett figyelembe 43,451 millió Ft.

Elismert pénzügyi biztosítékok és más elismert hitelkockázati fedezetek által fedezett teljes kitétségek értéke 185,456 millió Ft, mely kitétségi osztályonként az alábbi:

- Vállalkozás: 40,530 millió Ft,
- Lakosság: 52,198 millió Ft,
- Egyéb tételek: 92,728 millió Ft.

## **VI. Kereskedési könyv vezetésével kapcsolatos információk:**

A Takarékszövetkezet 2008. évben a Kereskedési könyv vezetése alól mentes volt.

**Kereskedési könyvben nem szereplő részvényekre vonatkozó információk:**

A pénzügyi intézményekben lévő részvények mérleg szerinti értéke 30,981 millió Ft. A Kéthely és Vidéke Takarékszövetkezet nem rendelkezik olyan információval, mely a befektetések után értékvesztés elszámolását tette volna szükségessé.

Az előző évben értékpapír értékesítés nem történt, így értékesítésből származó eredmény nem keletkezett.

*Kereskedési könyvben nem szereplő pozíciók:*

A kamatkockázat az eszközök és források (mérlegen belüli és mérlegen kívüli) eltérő jellemzőinek eltéréséből keletkeznek. A banki könyvi kamatkockázat mérése sztenderd kamatláb változást feltételező duration gap módszer szerint történik, követve a PSZÁF 2/2008. számú módszertani útmutatóját.

A Takarékszövetkezet a lejáratlal rendelkező instrumentumok lejárat előtti előtörlesztését, a lejárat nélküli szerződések tartós részét, illetve a betétfelmondást nem modellezi.

A kamatkockázat mérése negyedévente történik.

A Takarékszövetkezet a duration gap módszer alapján banki könyvhöz tartozó instrumentumoknak nettó jelenérték változását méri. A mérés alapján kialakította devizanemenként a portfólió nettó jelenérték változását mutató arányt, amely az adott devizanemhez tartozó súlyozott összeg és a szavatoló tőke aránya.

## **VII. Működési kockázattal kapcsolatos információk:**

A Takarékszövetkezet a nem megfelelő belső folyamatok és rendszerek, külső események vagy a személyek miatt felmerülő, illetőleg jogszabály, szerződés vagy belső szabályzatban rögzített eljárás megsértése vagy nem teljesítése miatt keletkező, eredményét és szavatoló tőkéjét érintő - működési kockázat tőkekövetelményét az alapvető mutató módszerével számítja ki.

A működési kockázat alapmutató módszere szerinti tőkekövetelmény számítás elve azon alapul, hogy a működési kockázat a tevékenység méretével egyenes arányban növekszik, és a tevékenység mérete az irányadó mutatóval jól jellemezhető.

Az alapvető mutató módszere szerinti tőkeszámításhoz a Takarékszövetkezetnek az eredmény-kimutatás alapján kell kiszámolnia az irányadó mutatót az alábbiak szerint:

- Y a kapott kamat és kamat jellegű bevétel, valamint a fizetett kamat és kamat jellegű ráfordítás különbözete, és
- Y a bevételek forgatási célú részvényekből, részesedésekből (osztalékok, részesedések), kapott (járó) jutalék- és díjbevételek, pénzügyi műveletek nettó nyeresége és egyéb bevételek üzleti tevékenységből, valamint a fizetett (fizetendő) jutalék- és díjráfordítások, pénzügyi műveletek nettó veszteség különbözete összegének hároméves számtani átlaga.

A számítást a megelőző három üzleti év könyvvizsgáló által hitelesített éves beszámolója alapján kell elvégezni.

A számítások során nem vehető figyelembe:

- Y az értékvesztéssel, értékvesztés visszairással, céltartalék képzéssel vagy céltartalék-felhasználással kapcsolatos ráfordítás és bevétel,
- Y az általános igazgatási költség,
- Y a kereskedési könyv részét nem képező tételek - ide nem értve a devizát - eladásából realizált bevétel, a pénzügyi műveletek nettó nyereségében és a pénzügyi műveletek nettó veszteségében szereplő eredmény, az egyéb bevételek között szereplő üzleti tevékenységből származó bevétel,
- Y az egyéb bevételek között lévő a biztosítási események miatti kártérítésből származó bevétel.

Az irányadó mutató számítása során csak a pozitív előjelű összeget lehet figyelembe venni. Ha ez az összeg egy év vonatkozásában negatív vagy nulla, akkor a fennmaradó két évhez tartozó pozitív összegek számtani átlagát kell figyelembe venni. Ha az összeg két év vonatkozásában negatív vagy nulla, akkor kizárólag annak az évnek az adatát kell figyelembe venni, amelynek esetében az összeg pozitív.

A Takarékszövetkezet működési kockázatának tőkekövetelménye az előbbiek szerint számított irányadó mutató tizenöt százaléka.

A tőkekövetelmény összege a 2008. évre: 54,516 millió forint.

Marcali, 2009. május 04.

Kéthely és Vidéke Takarékszövetkezet  
Igazgatósága